

פרק ראשון.

המסחר.

בימים האחרונים לרגלי הרחבת הישוב בארץ אבות, שומעים אנו קולות קוראים אלינו: „רב לכם להיות עם של סוחרים ודוכלים, שובו אל האדמה ועבדוה“.

המכרזים שופכים רוח הן על גאות שדי, מה בריא עם עובד אדמתו ומה שלווים ושקטים חיי האכרים ומה יפה הטבע! ושופכים בוז על המסחר כי לפתחו חטאת רובצת ואבן פנתו מרמה ומעשקות ואליץ מרקורד הוא אליץ הסוחרים – והגנבים. וגם לחם המסחר איננו בסוח כי הוא גלגל החוזר עולה ויורד, רבים מתעשרים ואין כל, רודפי רוח ומאומה לא ישאו בעמלם.

ואם אמנם כי כן הוא. הטבע הוא כליל יופי ומסוד מלא חסנים, חן טוב. ארץ עטופה ירקרק, גאות דשא, פרחי אחו, ושדי תבואות תחת, תכלת השמים ושמש ברכה, מקסימים צינים, והאכרים והרועים חיים חיים רעננים וטכעים, חיים בריאים ופשוטים, ומתוקה שנתם, גם ביחס סוחר המדות יש להם יתרון, כי רחוקים המה מבצע ותרמית, והסוחרים יושבי כרכים בעלי תחרות וקנאה, רודפים אחר הכבוד, ולחמם בדאגה יצכלן א).

(א) ררש רכא: סאי רכתיב, לכה ודדי נצא השרה, אמרת כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: רכזנו של עולם, אל תרינונו כיושבי כרכים שיש בתן גול, ועריות, ושכועת שוא, ושכועת שקר. (קריבין כ"א:)